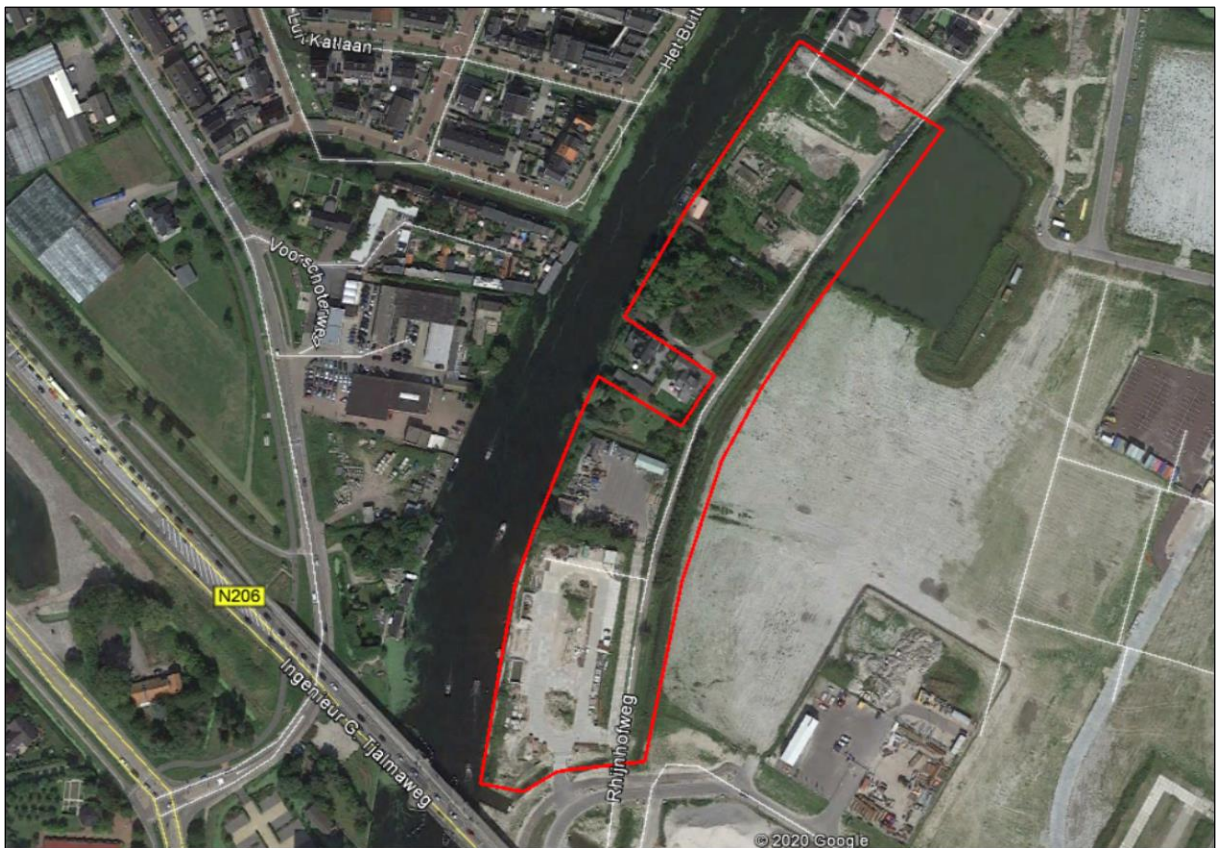

Notitie

project : Oegstgeest aan de Rijn, gemeente Oegstgeest
 onderwerp : Archeologisch onderzoek ja of nee?
 aan : Oegstgeest aan de Rijn VOF
 opsteller : Jan Breimer (sr. adviseur Hazenberg Archeologie)
 acc. en cc : Tom Hazenberg
 datum: : 24 november 2020

Aanleiding

Oegstgeest aan de Rijn VOF is bezig met de verdere ontwikkeling van Oegstgeest aan de Rijn en is voornemens nu deelplan Zuid te gaan ontwikkelen. Dit betreft een zone direct grenzend aan de Rijn. Zie afbeelding 1 voor wat betreft de te ontwikkelen kavels/gebieden in dit deelplan.

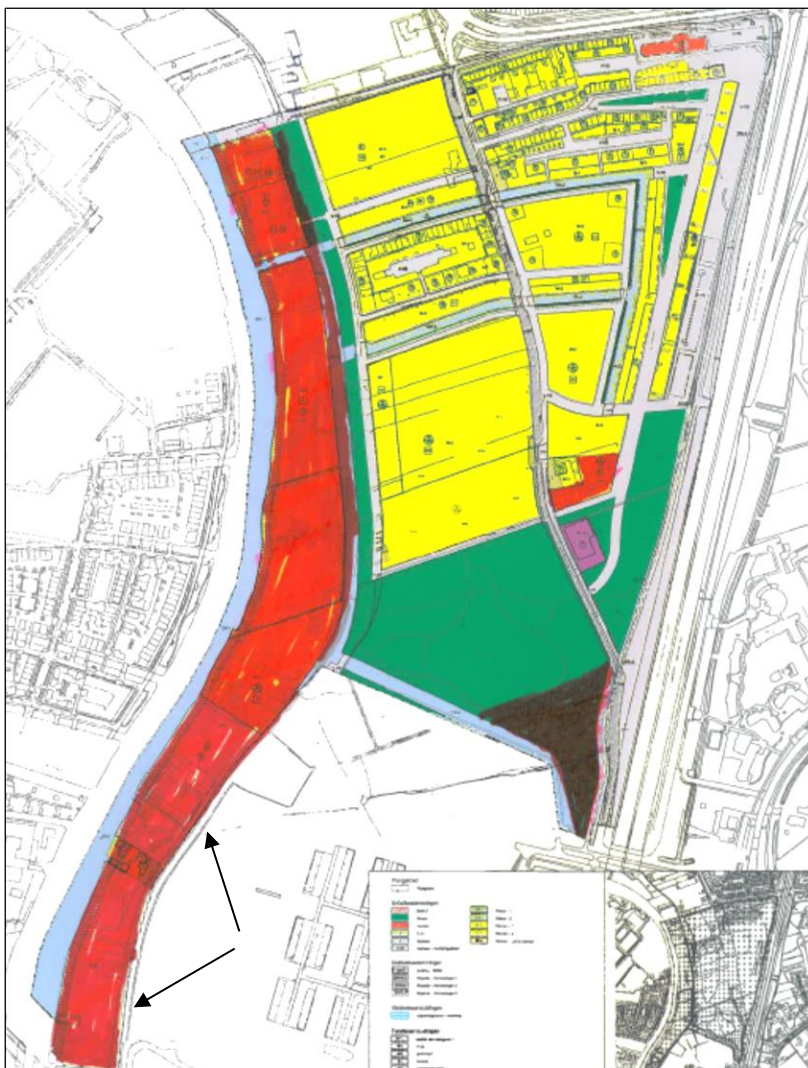

Afb. 1. Het te ontwikkelen plangebied rood omlijnd; bron achtergrond: Google Earth, datum afbeelding, 24 augustus 2019.

Casus.

De VOF en de gemeente Oegstgeest willen graag voorkomen dat bij de verdere ontwikkeling van Deelplan Zuid de r.o.-conditie archeologie te laat wordt betrokken in het proces. De VOF wil dus graag weten welke delen van het Deelplan Zuid reeds archeologisch onderzocht zijn en welke niet. En als dat laatste het geval is, welk onderzoek zou dan nog moeten worden uitgevoerd op die locatie(s)?

Bekijken wij het door ons in handen gestelde kaartje (door Oegstgeest aan de Rijn VOF) van Erfgoed Leiden met wel en niet-onderzochte terreinen dan kunnen we constateren dat het plangebied is aangegeven als **niet-onderzocht terrein**. Hieronder is dat kaartje afgebeeld.

Afb. 2. Het plangebied – met zwarte pijlen aangeduid – op een overzichtskaart met wel (geel) en niet onderzochte gebieden (rood) in het bestemmingsplan; Oegstgeest aan de Rijn; bron kaart: Erfgoed Leiden.

Echter, er is in het grotere gebied Rijnfront reeds veel onderzoek uitgevoerd en de vraag ligt derhalve voor of de gronden van Deelplan Zuid niet reeds in het verleden (deels) zijn onderzocht.

Om deze vraag te beantwoorden is ARCHIS 3, de centrale databank van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE), Dans Easy en de eigen archieven van Hazenberg Archeologie geraadpleegd om te achterhalen welke onderzoeken in het verleden zijn uitgevoerd in Deelplan Zuid. Die raadpleging leverde de volgende informatie op.

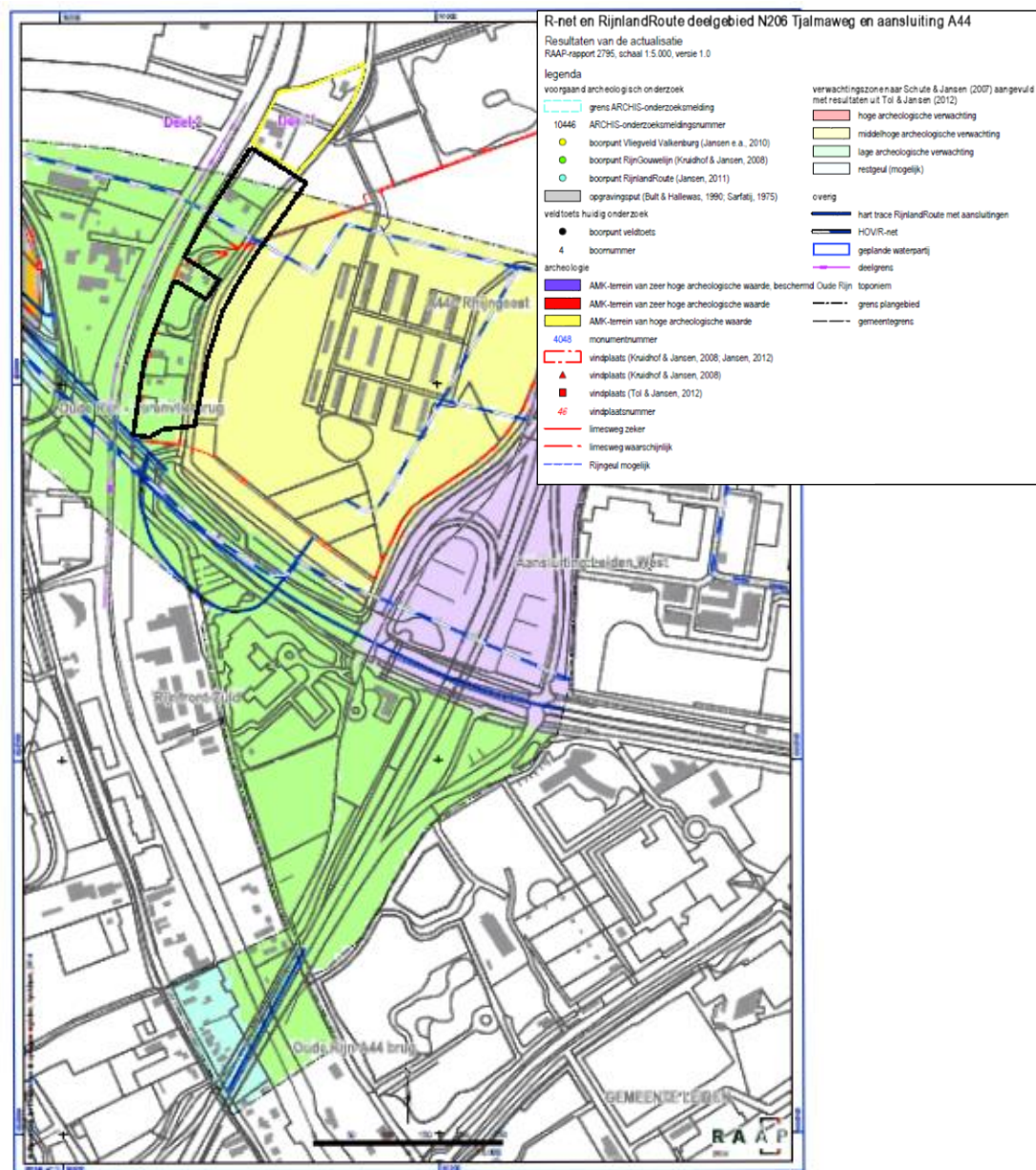
Uitkomsten

1. Deelplan Zuid maakte in 2003 ook onderdeel uit van het grote door ADC uitgevoerde Rijnvaart onderzoek (ADC rapport 184). Echter, de strook langs de Rijn, waarin ook Deelplan Zuid zich bevindt, was destijds niet beschikbaar voor onderzoek en heeft derhalve ook geen onderdeel uitgemaakt van het toentertijd uitgevoerde Inventariserende Veldonderzoek (IVO).
2. Voor een zone ten noorden van de gronden van Deelplan Zuid (zie afbeelding 3) werd in december 2014 een bureau- en booronderzoek uitgevoerd door *Bureau voor Archeologie* (Rapport 2014.91.). Het betreft de nummers Rhijnhofweg 11, 11a en 12. In eerste instantie werd vermoed dat op deze locatie een mogelijke archeologische leeflaag aanwezig was op

ca. 1.70 m. –mv. Uitgevoerd proefsleuvenonderzoek in november 2015 door ADC (ADC rapport 4057) wees echter uit dat het hier geen archeologische leeflaag betrof. Er werden enkele vondsten en sporen aangetroffen uit de Nieuw Tijd die niet behoudenswaardig bleken.

- Van veel belang voor de archeologische waardenstelling van Deelplan Zuid is een door RAAP adviesbureau uitgevoerde actualisatie (2014) van het bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek in het kader van het Ontwerp PIP en Ontwerp Tracé van het R-net en RijnlandRoute (deelgebied N206 Tjalmaweg en aansluiting A44, gemeenten Katwijk, Leiden en Oegstgeest); Ook het grootste deel van Deelplan Zuid bevindt zich in dit onderzoeksgebied (zie afbeelding 3) en maakt deel uit van deze actualisatie en rapportage.

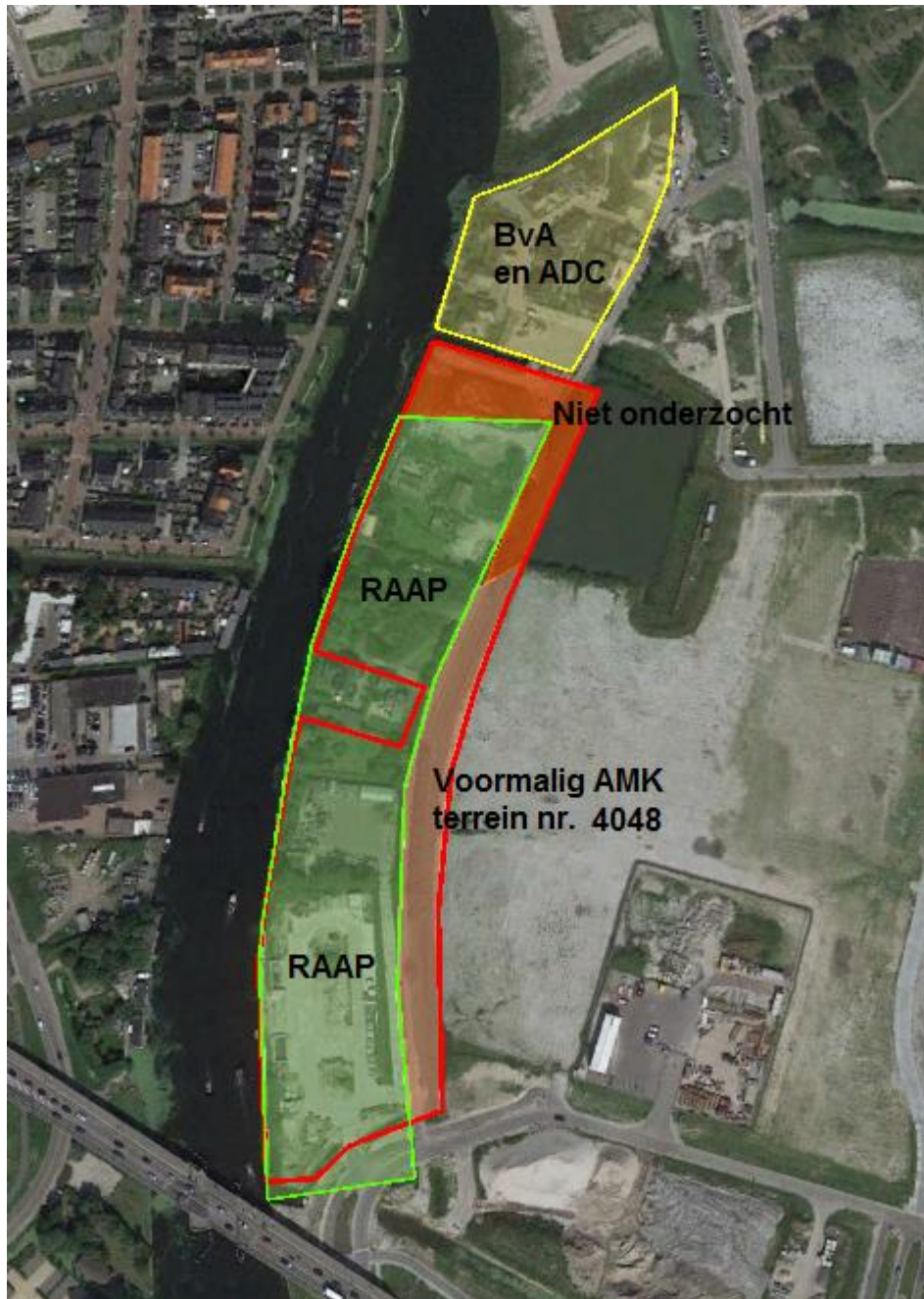
Op basis van deze actualisatie en aanvullend booronderzoek concludeert RAAP dat het grootste deel van Deelplan Zuid een lage verwachting kent en derhalve vrijgesteld kan worden van verder onderzoek.

Figuur 7. Achtergrond kaart 1. Voor legenda zie figuur 7.3.

Afb. 3. Deelplan Zuid (zwart omlijnd) afgebeeld op een uitsnede van een RAAP-kaart opgesteld i.h.k.v. nader onderzoek van het Ontwerp Tracé van het R-net en RijnlandRoute; bron kaart: RAAP-rapport 2795 (2014)

4. Het grootste deel van Deelplan Zuid maakte eerder deel uit van AMK-terrein nr. 4048. De vindplaats(en) op dit AMK-terreinen bleken zich echter vooral te bevinden ten oosten van de Rhijnhofweg doorlopend tot aan de A44. Het AMK-terrein is opgegraven door o.a. Archol en de Universiteit van Leiden: de roze strook zoals die nu staat aangegeven op afbeelding 4 bevatte geen grondsporen en/of vondsten;
5. Dan rest er uiteindelijk nog één niet onderzochte zone in Deelplan Zuid en dat betreft de oranje ingekleurde zone op afbeelding 4.

Afb. 4. Overzicht van Deelplan Zuid met de uitgevoerde onderzoeken: bron achtergrond Google Earth, datum afbeelding, 24 augustus 2019.

6. Ten aanzien van deze oranje zone kan het volgende worden opgemerkt. Een kleine noord-zuid strook die zich ten oosten van de Rhijnhofweg bevindt, is tussen 2014 en 2106 al afgegraven en is nu water. Dan rest er eigenlijk alleen als te onderzoeken strook nog de

oranje zone ten westen van de Rhijnhofweg van ca. 70/35 meter. Formeel kan de gemeente Oegstgeest daar nog onderzoek voor verplichten. Wij merken echter op dat deze nog niet onderzochte zone in het zuiden ligt in het verlengde van de zone die door RAAP wordt gekarakteriseerd als een zone met een 'lage archeologische verwachting' en in het noorden grenst aan een reeds verstoorde bodem.

Ten aanzien van de verstoring merken wij nog het volgende op. De oranje zone maakt deel uit van de strook tussen de Oude Rijn en de Rhijnhofweg die de afgelopen 50-75 jaar hoe langer hoe meer in gebruik is geraakt. Was er aan het begin van de 20ste eeuw nog sprake van sporadische bebouwing, voordat de plannen van Oegstgeest aan de Rijn ten uitvoer werden gebracht, was deze strook in gebruik als akkerland, als kasgrond, als bebouwingsgrond en in gebruik voor lichte industrie. Uit uitgevoerd milieutechnisch onderzoek maar ook bijvoorbeeld uit het eerder genoemd booronderzoek ter hoogte van de nrs. 11, 11a en 12 aan de Rhijnhofweg, allen gelegen in de strook tussen de Oude Rijn en de Rhijnhofweg, blijkt dat deze locaties zwaar verstoord kunnen zijn. Er is in de bovenlagen van deze strook – tot ca. 1.0 m./ 1.80 m. –mv – veel puin en ander bouw- en afvalmateriaal aangetroffen. Ook is deze strook in de 16de eeuw in gebruik geweest als kleiwinningsgebied ten behoeve van de klei-industrie. Ook daardoor kunnen bodemprofielen zijn aangetast

Conclusie:

Op basis van de onderzoeken die de afgelopen jaren hebben plaatsgevonden in Nieuw Rijngeest zuid, is het aannemelijk dat in het plangebied sprake is van afzettingen in de ondergrond van een zich hij naar het zuidwesten migrerende rivier(arm), die archeologische resten zal hebben opgeruimd. De archeologische verwachting in dit plangebied is derhalve laag.

Wij adviseren de gemeente Oegstgeest de gronden van Deelplan Zuid daarom vrij te stellen van een archeologische onderzoeksplicht. Ook is de kans vrij groot dat de gronden ter plekke in meer of mindere mate reeds zijn verstoord.

Wij adviseren Oegstgeest a/d Rijn VOF dit advies voor te leggen aan de gemeente Oegstgeest als bevoegd gezag. Deze dient immers formeel een (selectie)besluit te nemen over de omgang met archeologische waarden in dit gebied.